

סימן שי"ט - חלק ג'
שמואל סילבר

I. Practical Examples (continued):

1. אורחות שבת ג:לב

לב. היו לפניו חתיכות גדולות וקטנות מעורבות זו בזו וכולן ממין אחד, מותר לברור אלו מאלו אף שאינו עושה כן על דעת לאוכלן לאלתר ואף אם משתמש בכלי לצורך הברירה¹². והטעם דכיון שכל החתיכות הן ממין אחד ושימושן שווה אין בזה שם תערובת, וממילא אין זה מעשה ברירה.

2. משנה ברורה סימן שי"ט ס"ק טו

ודע [י] דבשר צלי ומבושל מקרי ב' מינים לענין זה וכ"ש בשר של מיני עופות מחולקין וע"כ צריכין לזהר בסעודות גדולות שמונחים כמה מיני עופות יחד ובוררין להניח למוצאי שבת שיבררו אלו שרוצין לאכול עכשיו ולא להיפוך

3. אורחות שבת ג:לד

לג. היו לפניו חלקי עוף שונים מעורבים זה בזה [כגון שוקיים חזה וכנפיים], יש מתירים לברור זה מזה דחשובים מין אחד¹³, ויש שאסרו בזה

לד. כתבו הפוסקים שאף בתערובת של מין אחד אם הוא מקפיד תמיד שלא לאכול אחד מהם ולעולם אינו אוכלו הרי אז נחשבת לו התערובת כשני מינים ואסור לבררם¹⁴. וכגון, אם היו לפניו חלקי עוף מעורבים [שוקיים וכנפיים וכדומה] והוא מקפיד שלא לאכול כנפיים, הרי זה לגביו כתערובת שני מינים.

כו. כך מכא בספר איל משולש פרק ג' בשם הגר"ש אלישיב שליט"א ועוד גדולים.
כח. כן כתב הגרשז"א זצ"ל במכתב שבסוף ספר מאור השכת ח"ג מכתב מ' אות ג'.

4. הלכות שבת בשבת פ"ט הע' 32

אבל במים צלולין לגמרי שלא ניכרת כלל הברירה בהן לעין הרואה דלא ניכר בו כלל לכלוך וקיסם, רק שיש מקפידים טובא גם להמעט הזה שאינו ניכר כלל, בזה אנו הקפידא לחוד יוצרת מעשה ברירה דהרי לא ניכר כלל ברירתו, כן היה נלענ"ד.

דבמים נקיים מהברז לא יצויר

שיהיה איזה אדם שמקפיד שלא לשתות כלל אף כשהוא צמא ואין לו מים אחרים וכגון שנתנום בתוך בקבוק מים קרים או בתוך תבשיל או בדבר אחר, והוא רק ענין הנהגה מסוימת אבל לעולם לא שייכא קפידא כזו על מים נקיים שלא ישתה מהם בשום אופן, וזה דייק בלשון הפמ"ג ובה"ל דלא החמירו בזה רק למקפיד ביותר "שאי אפשר לשתות בלאו הכי". ונפק"מ רק למי שמקפיד ביותר שגם באופן שאין לו מים אחרים כלל, ואם יתנום בתוך תבשיל או מעורב עם דבר אחר לא ישתנו וזה אינו מצוי כלל. והצעת כ"ז למרן הגר"ש שליט"א והסכים לזה.

39 Melachos: Borer (Part III)

5. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכא סעיף יט
... אסור * (פג) לקלוף (פד) שומים ובצלים כשקולף להניח, אבל לאכול * לאלתר, שרי (ועיין לעיל
סימן שי"ט) (סמ"ג והגה"מ פרק כ"ב וב"י בשם סמ"ק ותה"ד ורבינו ירוחם).

6. ביאור הלכה סימן שכא סעיף יט ד"ה * לקלוף וכו'
ולכאורה יש לדקדק דכיון דקולף בכלל בורר הוא ליתסר אפילו לאכול לאלתר דהא מי שקולף
תפוחים ושומים ובצלים נוטל הפסולת ומניח האוכל וכבר נתבאר דפסולת מתוך אוכל אפילו לאלתר
חייב ונראה דכיון דא"א בענין אחר ודרך אכילתו בכך לא מקרי פסולת מתוך אוכל שאינו אלא לאכול
התוך וכל שהוא לאלתר שרי

7. אגלי טל בורר ס'ו

[יב] פירות שרוב

העולם אוכלין אותן עם קליפתן אין בקילופן
משום בורר כלל. ומותר לקולפן אפי' בבלי
המיוחדת לקילוף ואפילו לאכול לאחר זמן.

8. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן עד
(ח) בס"ס שכ"א אסר המ"א לקלוף תפוחים להניח, והפמ"ג הקשה דהרי הקליפה ראויה לרוב בנ"א
=בני אדם=, איך יש לנהוג למעשה, וכן איך לנהוג בעור של עוף ודג הראויים לאכילה וקליפת
ביצים ועטיפת נקניק וכדומה האם מותר לקלוף להניח.

תשובה: הפמ"ג רק מקשה ולא חולק לדינא וכן פסק במ"ב סימן שכ"א ס"ק פ"ד שאינו מותר אלא
לאכול לאלתר ורק בשעה"צ אות צ"ז מביא שהפמ"ג הקשה ע"ז ובעצם לא קשה דכיון דאינו רוצה
לאכול הקליפים אלא משליכם כפסולת ליכא מעלה במה שראוין לאכילה כיון דהוא עושה אותם
כפסולת ולכן שפיר אוסר המג"א כשאינו לאכול התפוחים תיכף. ובעור של העוף שראוי לאכילה
הוא דבר אחד ממש עם הבשר והוא כחותך קצת מחתיכה גדולה של בשר שלא שייך בורר ואף
להניח אין לאסור.

ולקלוף ביצים ונייר שע"ג נקניק וכדומה רק לאכול לאלתר מותר.

9. אורחות שבת ג:ס' ק'ו

וכנראה דבריו אמורים במקומות שכל בני אדם רגילים לאכול העור.
אך במציאות השכיחה בארץ ישראל שרבים אינם אוכלים את העור הוי כפסולת. ואין
להחזיר את הסרת העור אלא בסמוך לאכילה כדין קליפת פרי. ובעוף צלוי רגילים
לאכול את העור והוי כחלק מהבשר ומותר להסירו אף שלא בסמוך לאכילה. אא"כ
הוא איסטיגני שלעולם אינו אוכל זאת.

10. אורחות שבת ג:צ"ה

צה. אין לקלוף מלפפון וגזר אלא בסמוך לאכילה קט.

קט. משום שרוב העולם אינם אוכלים מלפפון וגזר ללא קילוף. ואף שיש מיעוט חשוב
של בני"א האוכלים את המלפפון בקליפתו, אין די בזה להחזיר את הקילוף ולומר
שהקליפה היא חלק מהאוכל, דאכתי רוב בני"א רואין אותה כפסולת ואינם אוכלים

39 Melachos: Borer (Part III)**11. ילקוט יוסף שי"ט:סא**

סא. מה שהתירו לקלף בשבת פירות או ירקות הוא אף במקלף המיוחד לקילוף, והמחמיר בזה תבא עליו ברכה. (עב)

(עב) שמאחר ולא אסרו לקלף בשבת משום בורר, ממילא אין המקלף נחשב ככלי המיוחד לברירה, ודמי לסכין שמתיר לקלוף בו כשבת.

12. שמירת שבת כהלכתה ג:לה

ומותר להסיר (בסמוך לאכילה) את תוית המאפיה המודבקת על ככר הלחם או על החלה ***, ויזהר להסיר (קא) עמה מעט מן המאפה, כדי שלא לפגוע באותיות המודפסות שבה (קב), וראה סוף סעיף כג.

*** וטוב לעשות כן אחרי בצינת הפת, כדי לשמור על שלימות הפת.

13. שמירת שבת כהלכתה ג:לוז

לז. כשפותח מלון, מותר להסיר את הגרעינים שבו, מכיון שבלעדי זה אי אפשר להגיע אל בשרו (קז), והוא שיעשה זאת סמוך לסעודתו (קז).

(קז) דמה לי קליפה מבפנים ומה לי מבחוץ.

II. Sorting During Eating:**14. שלחן ערוך שי"ט:טז****15. באור הלכה ד"ה הבורר (סעיף ד')****16. משנה ברורה שכא:פד****17. שמירת שבת כהלכתה ג:ס"ק כ"ח**

ובדברי המ"ב יל"ע קצת, דבסי' שיט הוא רק מלמד זכות על אלה שמוציאים את העצמות מן הדג, ואילו בסי' שכא ס"ק פד, הוא מתיר ע"מ לאכול מיד, וי"ל כמ"ש בשעה"צ שם ס"ק צט ובביה"ל ד"ה לקלוף, משום שא"א לאכול בלי להסיר הקליפה

18. שער הציון ס"ק צט**19. אורחות שבת ג:ס"ק ק"ב**

חזו"א סי' נ"ד סק"ה, ונראה שטעמו משום דאפשר לאכול את הפרי עד שיגיע לגרעינים ולכן לא היו בגדר א"א בענין אחר, ומטעם זה אף אם הרגילות היא להוציא את הגרעינים מהאוכל קודם האכילה אבתי חשיב דרך ברירה